

NIEUWSBRIEF WETTEN EN WETEN
PARTICIPATIEWET

Focus on you

Wetten en weten

Nieuwsbrief Participatiewet

YER Kenniscentrum, juli 2020

Inhoud

Voorwoord	1
Nieuwe wet Inburgering.....	2
Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs).....	3
Eerste noodpakket	3
Aantal werklozen.....	4
Veranderingen per 1 juli 2020?	4
Tweedegraads bloedverwanten in de Participatiewet	4
Extra geld.....	5
Jurisprudentie.....	5
Tot slot.....	6

Voorwoord

Dit is de nieuwsbrief Participatiewet van juli 2020, de tweede van dit jaar. Deze nieuwsbrief bevat nieuws, ontwikkelingen en jurisprudentie. Door omstandigheden ontvang je de nieuwsbrief iets later dan verwacht.

Als gevolg van de corona crisis zijn er veel ontwikkelingen, zeker op het gebied van de Participatiewet. Maar ook binnen het Sociaal Domein in het geheel. De reguliere winkel draait door terwijl we geconfronteerd worden met oplopende werkloosheid, nieuwe regelingen (TOZO) die uitgevoerd moeten worden en nieuwe wetgeving die er aan komt. Dit alles in een tijd dat werken op afstand noodzakelijk is en het contact op de werkvloer minder is. Kortom een boeiende, uitdagende en soms ook lastige tijd. In ieder geval veel leesplezier met deze nieuwsbrief!

YER Kenniscentrum
Mark Wenders

Nieuwe wet Inburgering

Op voorstel van minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft de Tweede Kamer op 2 juli de wet voor een nieuw inburgeringsstelsel aangenomen. Vanaf 1 juli 2021 leren nieuwkomers zo snel mogelijk de Nederlandse taal en gaan ze aan het werk.

Taallessen, en werk of stage

In het nieuwe stelsel geldt een hogere norm voor het taalniveau dan voorheen en combineren asielmigranten taallessen met (vrijwilligers)werk of stage. Met name jonge inburgeraars kunnen een andere route volgen: zij krijgen intensieve taallessen en volgen tegelijkertijd vakken als rekenen, Engels en leervaardigheden plus studieloopbaanbegeleiding. Zij ronden dan in gemiddeld anderhalf jaar de inburgering af en stromen in het vervolgonderwijs in. Tot slot is er een kleine groep inburgeraars voor wie deze twee routes allebei niet haalbaar zijn. Zij gaan in het nieuwe stelsel meer tijd besteden aan het leren van de taal, zelfredzaamheid en participatie in de samenleving. Ook zij sluiten in het nieuwe stelsel hun inburgering af met een certificaat. In het nieuwe stelsel worden geen ontheffingen op basis van aantoonbaar geleverde inspanningen meer verleend. Naast de taaltrajecten gaan alle inburgeraars actiever kennismaken met de lokale arbeidsmarkt. Ook komen ze meer en vaker in de praktijk in aanraking met Nederlandse kernwaarden zoals gelijkheid en vrijheid van meningsuiting.

Gemeenten

Gemeenten krijgen een belangrijke rol in het nieuwe stelsel: zij staan het dichtst bij de inburgeraars. Daardoor kunnen zij het maatwerk leveren dat nodig is. Ook gaan gemeenten de asielstatushouders die bijstand ontvangen ontzorgen. De gemeenten gaan voor deze groep de eerste zes maanden de huur, zorgverzekering en rekeningen voor gas, water en licht vanuit die bijstand betalen. Deze begeleiding moet zorgen voor rust en stabiliteit bij het begin van de inburgering. Hier staat tegenover dat inburgeraars die zich onvoldoende inzetten, vaker en sneller dan in het huidige stelsel te maken krijgen met sancties, zoals een boete.

Gezinsmigranten

Ook voor gezinsmigranten verandert er iets. Om hen beter bij de samenleving te betrekken en hen beter te ondersteunen, worden zij in de nieuwe situatie actiever begeleid door gemeenten. Wel blijven gezinsmigranten zelf hun taallessen en –examens betalen, waar nodig met een lening van DUO.

Huidige stelsel voldoet niet

Het huidige inburgeringsstelsel voldoet op een aantal punten niet. Veel inburgeraars doen er te lang over om in te burgeren. Daarnaast worden ze niet gestimuleerd om het hoogst mogelijke taalniveau te behalen.

Het bestaande systeem laat ook ruimte voor kwaadwillenden om bijvoorbeeld via het declaratiesysteem bij taallessen te frauderen. Recent verschenen daar weer diverse artikelen over in de media. Ook dit probleem wordt opgelost, omdat het leenstelsel voor asielstatushouders, waarin de inburgeraar een lening krijgt en daarvan o.m. taallessen inkoopt, wordt afgeschaft. Straks worden de taallessen voor deze groep door de gemeente betaald.

Na de zomer behandelt de Eerste Kamer de wet.

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

De Eerste Kamer heeft ingestemd met een wijziging in de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs). De wijziging geeft gemeenten de mogelijkheid om gegevens van burgers met betalingsachterstanden in een vroeg stadium uit te wisselen met woningcorporaties, energie- en drinkwaterbedrijven en zorgverzekeraars. Hierdoor krijgen gemeenten mensen met schulden tijdig in beeld en kunnen zij schuldhulpverlening aanbieden. De wetswijziging gaat op 1 januari 2021 in. Naar schatting hebben 1,4 miljoen huishoudens in Nederland problematische schulden of lopen het risico daarin te belanden. De verwachting is dat deze aantallen zullen toenemen als gevolg van de coronacrisis. Gemiddeld lopen mensen vier tot vijf jaar rond met financiële problemen voordat ze aan de bel trekken, waardoor schulden hoog kunnen oplopen. Na de wetswijziging mogen hulpverleners op basis van signalen over betalingsachterstanden uit eigen beweging schuldhulp aanbieden. Schulden kunnen zo vroeger gesignaleerd en aangepakt worden. In Amsterdam, een van de gemeenten waar vroegsignalering al langer wordt toegepast, is de gemiddelde schuld van inwoners met een schuldhulpverleningstraject € 26.000 ten opzichte van het landelijk gemiddelde van € 42.000.

Eerste noodpakket

In de eerste drie maanden van de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) zijn ruim 2,6 miljoen werknemers bereikt. Naar schatting hebben daarnaast 374.000 zelfstandigen in het eerste tijdvak een beroep gedaan op de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo).

Daarmee bereikten de NOW en Tozo gezamenlijk ongeveer drie miljoen werkenden. Sinds deze week kunnen werkgevers een aanvraag indienen voor de tweede NOW-regeling. De verlengde Tozo-regeling is sinds 1 juni geopend. Dat schrijft minister Koolmees van Sociale Zaken en Werkgelegenheid vandaag aan de Tweede Kamer. Met de economische noodpakketten wil het kabinet banen en inkomens van mensen beschermen tijdens de coronacrisis.

Met de NOW kunnen bedrijven afhankelijk van het omzetverlies maximaal negentig procent van de loonkosten vergoed krijgen. Dat hebben ruim 148.000 bedrijven gedaan. Bijna 9.000 aanvragen zijn afgewezen, vooral omdat de loonsom in januari en november nul euro was, of omdat er in die maanden geen loonsom beschikbaar was. Vooral bedrijven in de detailhandel, horeca en catering en overige commerciële dienstverlening hebben aanvragen ingediend voor de NOW.

In totaal is er voor 9,9 miljard euro aan subsidie aangevraagd. Dat komt overeen met de eerdere ramingen. Om zo veel mogelijk openheid te bieden over het gebruik van de NOW, publiceert het UWV binnenkort een lijst met bedrijven die een voorschot hebben ontvangen van de eerste NOW-tranche. Twee derde van de toegekende NOW-aanvragen kwamen toe aan bedrijven met minder dan tien medewerkers. De ov-bedrijven, die nu nog op de lijst met voorschotontvangers staan, vallen inmiddels onder een separate regeling waardoor zij geen gebruik maken van de NOW. Zij zullen het voorschot geheel terugbetalen.

Met de Tozo kunnen zelfstandigen een aanvraag voor ondersteuning in levensonderhoud doen en een lening voor bedrijfskapitaal aanvragen. Naar schatting 74.000 ondernemers hebben inmiddels een beroep gedaan op de verlengde regeling. Uit een steekproef onder gemeenten blijkt dat ongeveer 90% van de mensen die zich tot nu toe hebben gemeld voor het tweede tijdvak van de Tozo, ook in het eerste tijdvak de Tozo hebben aangevraagd. Precieze cijfers over het gebruik van de Tozo zijn over enige tijd beschikbaar.

De Tijdelijke Overbruggingsregeling voor Flexibele Arbeidskrachten (Tofa) is bedoeld voor werknemers die door de coronacrisis (bijna) geen inkomsten meer hebben en geen uitkering kunnen krijgen. Sinds de openstelling van de Tofa op 22 juni heeft UWV bijna 17.000 aanvragen ontvangen, waarvan 7.500 aanvragen zijn goedgekeurd. Ruim 9.000 aanvragen zijn afgewezen, voornamelijk doordat het inkomen van de aanvrager in april hoger was dan 550 euro of doordat het inkomen in februari lager was dan 400 euro. De kosten van de Tofa-regeling zijn tot nu toe 9,4 miljoen euro voor de maanden maart, april en mei. De Tofa kan worden aangevraagd tot en met zondag 12 juli.

Aantal werklozen

Het aantal werklozen groeide in de afgelopen drie maanden met 131 duizend naar 404 duizend in juni. Dat is 4,3 procent van de beroepsbevolking. Met 74 duizend was de groei de afgelopen maand het sterkst. Na vier maanden van afname groeide het aantal werkenden in juni weer met 45 duizend. Dat meldt het CBS op basis van nieuwe cijfers over de beroepsbevolking. UWV registreerde eind juni 301 duizend lopende WW-uitkeringen, dat is evenveel als in mei.

Veranderingen per 1 juli 2020?

Uitbreiding geboorteverlof voor partners (Wet Invoering Extra Geboorteverlof, WIEG)

Sinds 1 januari 2019 krijgen partners van vrouwen die een kind hebben gekregen al een week vrij na de geboorte in plaats van twee dagen. Vanaf 1 juli 2020 krijgen zij daar nog eens vijf weken verlof bij. De vijf weken kunnen verspreid over het eerste halfjaar van het kind worden opgenomen, maar ook in één keer. UWV betaalt een uitkering ter hoogte van 70% van het dagloon.

Minimumleeftijd voor maaltijdbezorgers

Het is per 1 juli 2020 verboden om als jongere onder de 16 jaar op zelfstandige of commerciële basis maaltijden te bezorgen met deelname aan het verkeer.

Noodopvang kinderopvang i.v.m. corona

Per 1 juli 2020 stopt de noodopvang van kinderen voor alle ouders in verband met corona.

Indexering minimumloon

Het minimumloon stijgt van € 1653,60 naar € 1680,00 bruto per maand. Ook worden de minimumjeugdlonen herzien.

Tweedegraads bloedverwanten in de Participatiewet

In de Participatiewet zijn bloedverwanten in de tweede graad, zoals broer en zus of grootouder en kleinkind, bij een beroep op bijstand uitgezonderd van de gehuwdennorm als ze een gezamenlijke huishouding voeren en er bij een van hen sprake is van een indicatie langdurige zorg. In een wetsvoorstel dat door de Eerste Kamer is behandeld, heft de regering dit onderscheid tussen bloedverwanten in de tweede graad en anderen op door deze bepaling te schrappen. Directe aanleiding voor het wetsvoorstel zijn eerdere uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en van de Hoge Raad die dit onderscheid als 'discriminerend' hebben beoordeeld. De Eerste Kamer heeft in meerderheid tegen het wetsvoorstel gestemd, waarmee de uitzonderingspositie voor deze tweedegraads bloedverwanten gehandhaafd blijft.

Eind 2016 bestempelde de CRvB dit onderscheid in de Participatiewet als discriminatoir. Ze oordeelde dat de uitzondering daarom ook moest gelden voor alle andere personen die een gezamenlijke huishouding voeren en waarvan er één langdurige zorgbehoefte heeft. De Hoge Raad bevestigde vervolgens in zijn arrest de discriminatie, maar vernietigde het oordeel van de CRvB als zijnde duidelijk in strijd met het uitgangspunt in de Participatiewet.

Staatssecretaris Van Ark sluit aan bij het arrest van de Hoge Raad dat aangeeft dat een uitbreiding van de uitzondering naar ook niet-bloedverwante personen die een gezamenlijke huishouding voeren, strijdig is met het uitgangspunt van de Participatiewet om bij de beoordeling van het recht op bijstand in situaties van een gezamenlijke huishouding rekening te houden met de middelen van de partner, ongeacht de graad van verwantschap. De Participatiewet biedt overigens de mogelijkheid om bij individuele schrijnende gevallen financiële hulp te bieden.

Gevolgen

Nu de specifieke bepaling in de Participatiewet blijft bestaan, zullen gemeenten en de SVB zich aan de letter van de nu geldende wet moeten houden en de uitzondering langdurige zorgbehoefte alleen op samenwonende bloedverwanten in de tweede graad kunnen toepassen. De rechter zal bij een eventuele volgende zaak opnieuw uitspraak doen. Hierbij heeft de rechter de keuze tussen het toepassen van de uitzonderingsbepaling op ook samenwonende niet-bloedverwanten, of het geheel buiten toepassing laten van de uitzonderingsbepaling.

Extra geld

De 35 arbeidsmarktregio's krijgen extra geld om jongeren in het praktijkonderwijs of voortgezet speciaal onderwijs te begeleiden naar werk. Voor het schooljaar 2020-2021 was hier al 8,5 miljoen euro voor beschikbaar gemaakt door staatssecretaris Van Ark (SZW). Zij maakt aanvullend nog eens 8,5 miljoen euro vrij voor deze doelgroep vanuit het Europees sociaal fonds (ESF). Praktijkonderwijs (pro) is bedoeld voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben en leren door vooral te doen in de praktijk. Op het voortgezet speciaal onderwijs (vso) zitten leerlingen met een leerprobleem als gevolg van fysieke of psychische beperkingen. Het gaat in totaal om zo'n 67.000 leerlingen voor wie geldt dat een succesvolle overgang van school naar werk erg belangrijk is voor een stabiele toekomst.

Jurisprudentie

16-06-2020

ECLI:NL:CRVB:2020:1207

Instantie:

Centrale Raad van Beroep

Zaaknummer(s):

19/190 PW

Datum publicatie:

11-06-2020

Niet ontvankelijk verklaring bezwaar. Naar aanleiding van het arrest van 27 maart 2019 Hof van Justitie van de Europese Unie C-545/17, ECLI:EU:C:2019:260 (Pawlak/KRUS) wordt onder verzending per post in de zin van artikel 6:9, tweede lid, van de Awb niet langer uitsluitend verstaan verzending via PostNL. Een bezwaar- of (hoger) beroepsschrift is ook tijdig ingediend als het voor het einde van de termijn bij een andere postaanbieder dan PostNL ter post is bezorgd, mits het niet later dan een week na afloop van de termijn is ontvangen. Onder andere postaanbieder wordt verstaan ieder bij de Autoriteit Consument en Markt geregistreerd postvervoerbedrijf. Het bezwaarschrift is echter niet voor het einde van de termijn bij de andere postaanbieder ingediend.

Bron: <https://www.uitspraken.nl/uitspraak/centrale-raad-van-beroep/bestuursrecht/socialezekerheidsrecht/hoger-beroep/ecli-nl-crvb-2020-1207>

ECLI:NL:CRVB:2020:873

Instantie:

Centrale Raad van Beroep

Zaaknummer(s):

19/12 PW

Datum publicatie:

07-04-2020

Artikel 47 Participatiewet (PW) en verordening gemeente over cliëntenparticipatie strekken niet tot bescherming belangen individuele leden cliëntenraad. In deze uitspraak bevestigt de CRvB zijn eerdere uitspraak van 20 november 2018, ECLI:NL:CRVB:2018:3707. Daarin heeft de CRvB geoordeeld dat artikel 47 van de PW niet strekt tot bescherming van de individuele belangen van leden van een cliëntenraad. Uit de wetsgeschiedenis van artikel 47 van de PW blijkt dat de wetgever met deze bepaling slechts heeft beoogd de actieve betrokkenheid van personen die met de PW te maken krijgen te waarborgen. De precieze wijze waarop de gemeenten deze actieve betrokkenheid vormgeven, kan de gemeenteraad zelf bij verordening bepalen. De CRvB heeft in de onderhavige uitspraak verder geoordeeld dat de regels in de krachtens artikel 47 van de PW vastgestelde verordening over cliëntenparticipatie ook niet strekt tot bescherming van de individuele belangen van de leden van een cliëntenraad. Een krachtens artikel 47 van de PW vastgestelde verordening kan namelijk geen bredere strekking hebben dan die bepaling. Ook bestaat er geen grond voor toepassing van de zogenoemde correctie-Widdershoven over de toepassing van het relativiteitsvereiste zoals neergelegd in artikel 8:69a van de Algemene wet bestuursrecht. In zijn conclusie van 2 december 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3680, heeft de advocaat-generaal Widdershoven geconcludeerd dat de schending van een norm die niet de bescherming beoogt van de belangen van een belanghebbende, en die op zichzelf genomen dus niet tot vernietiging zou kunnen leiden, kan bijdragen tot het oordeel dat het vertrouwensbeginsel of gelijkheidsbeginsel is geschonden en dus toch tot vernietiging van een besluit aanleiding kan geven. Appellanten hebben hun beroep niet nader onderbouwd. De enkele stelling dat zij de mogelijkheid moeten hebben om hun naam te zuiveren en hun positie als lid te herstellen, kan niet leiden tot een correctie als hier bedoeld.

Bron: <https://www.uitspraken.nl/uitspraak/centrale-raad-van-beroep/bestuursrecht/socialezekerheidsrecht/hoger-beroep/ecli-nl-crvb-2020-873>

Tot slot

We willen graag nogmaals benadrukken dat het Kenniscentrum ook voor je klaar staat als je tijdens een opdracht met een lastige casus te maken krijgt. Mail je vraag naar het Kenniscentrum: YERKenniscentrum@yer.nl.

Opmerkingen of tips? We horen het graag van je!